

Ștefan Petică (5 octombrie 1877, Bucești, Galați – 17 octombrie 1904, Bucești, Galați). Poet, prozator și publicist. Urmează studiile primare în satul natal, pe cele gimnaziale la Tecuci, iar liceul la Brăila, luându-și bacalaureatul la București, în 1898. Începe studii universitare de filosofie și matematici, pe care le părăsește însă, consacându-se activității publicistice și poeziei.

În 1894 scrie primele articole în revista „Munca”, iar doi ani mai târziu debutează literar în „Lumea nouă”, publicație la care devine colaborator. Se apropie de mișcarea simbolistă de la cenaclul „Literatorul” al lui Al. Macedonski, iar în 1899 devine secretar de redacție la revista „Literatorul”. Este foarte activ în jurnalistică, publică poezii, nuvele, evocări, amintiri, studii pe teme diferite, colaborând și la „România jună”, „Universul literar”, „Capitala”, „Literatura și arta română”, „România ilustrată”, „Depeșa” ș.a.

În 1902, publică volumul de versuri *Fecioara în alb*, iar în 1909 apare postum *Cântecul toamnei. Serenade demonice*.

G. Călinescu îl numește „primul simbolist declarat și veritabil”, Vladimir Streinu îl consideră „poetul cel mai de seamă al grupării” simboliste, „căruia nimeni dintre conmilioni nu-i poate fi opus”, iar Matei Călinescu observă că „pentru Petică, simbolismul nu se reduce la o experiență pur muzicală, ci are și echivalențe plastice”, aceasta ajutându-l „să surprindă nu numai înrudirea între simbolism și impresionismul pictural, dar și una dintre premisele estetice ale imagismului”.

Ștefan
PETICĂ

Poezii

Ediție îngrijită de Lucia ȚURCANU

POLISALM

Editura Polisalm
Bd. Petru Zadnipru, nr. 15/2, of. 23, MD2044, mun. Chișinău
Email: polirom.md@gmail.com
Tipar: Bons Offices

Aprobat de Comisia de selecție pentru editarea cărții naționale și editat
cu contribuția Ministerului Culturii al Republicii Moldova.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții
Petică, Ștefan.

Poezii / Ștefan Petică. – [Chișinău] : Polisalm, [2025] (Bons Offices). – 122, [4] p.
Cu contribuția Ministerului Culturii al Republicii Moldova.

ISBN 978-9975-3684-5-2.

821.135.1-1

P 55

FECIOARA ÎN ALB.
CÂND VIOARELE TĂCURĂ.
MOARTEA VISURILOR

(1902)

Argument

Am scris aceste poeme într-o vreme de zbuciumare tăcută și de deznădejde tragică. Era vremea când se sfărâmau idealurile cu pornirea furioasă cu care trebuie să se fi dărâmat odinioară idolii de pe altarele lor de marmoră albă. Conștiința obștească pălea; omul privea încrunțat și trist. Când conștiința supremă se stinge, se face noapte în suflete. Și soarele sta gata să apună. Razele sale din urmă întindeau pe cerul odată limpede o mantie de purpură și aur. Mulțimea privea înfiorată, căci apropierea întunericului este totdeauna înfiorătoare. Pe buzele sale vinete rugile triste erau șoptite cu teamă, ca într-o biserică veche. Eu n-am fost decât un glas din mulțime.

Autorul

I

La Sinaia-n mănăstire
De sub arcul cărunțit
Luminos de fericire
Zboară cântul potolit;

Către bolta azurie
Se înalță aruncând
Blondul vâl de poezie
Peste straniul meu gând.

Pun făcliele de ceară
Fața negrului altar

Într-o vie, caldă pară
Ca-ntr-un nimb de aur clar.

Și pe frunțile plecate
În pioase rugi fierbinți
Cade trista voluptate
Din adâncii ochi de sfinți.

La Sinaia-n mănăstire
Ochii triști și chinuiți
Peste file de psaltire
Se apleacă liniștiți.

Peste toți s-abate clipa
Albelor înfiorări;
Ruga-și tremură aripa
Blândelor înduioșări.

Stinsă-i flacăra de vise
Din trecutul greu și-amar:
Crini cu florile deschise
Plâng la umbră de altar.

Și din bolta înstelată
A bisericei, încet
Cade pacea fermecată
Peste tragicul poet.

La Sinaia-n mănăstire
Sub căruntul arc oval

În de aur poleire
Apăru profilul pal.

Pală-n rochia ei albă
Sta fecioara ca un crin:
Întrupare fină, dalbă
Dintr-un vis de herubin.

De sub greaua boltă parc-a
Tresărit în mine lin
Visul blândului Petrarca
Îmbătat de cer senin.

Și-a mea frunte idolatră
Am plecat-o pocăit
Peste recea, veche piatră
De sub arcul cărunțit.

II

Ochii mari și melancolici,
Triști de visele duioase,
M-au privit odată dornici
Pe sub gene mătăsoase.

Și în calda tremurare
Din adâncă lor ispită,
Ei păreau o rugă care
Se înalță tainuită.

Fața pală ca petala
Rozelor de primăvară
Se-nclină cu ideala
Rafaelică fecioară.

De-al său zâmbet, ca și blândul
Suflet îmbătat de rouă,
Înflorește extatic gândul
Fermecat de viața nouă.

Iar cu zbor de aripi fine
Cobora pe raze clare
Din înalțuri cristaline,
Lin, albastru-nseninare.

Și dorința chinuită,
Groaza mea de altădată,
Fu o umbră rătăcită
Peste-o seară parfumată.

III

Botticelli întristatul,
Mult vestitul florentin,
Suflet dulce ca-nstelatul
Cer de-al nopței farmec plin.

Urmărit de viziunea
Sfântă-a lumilor de sus,
Măiestrit-a fin minunea
Idealului apus.

Și fecioarele lui pale,
Visătoare frumuseți,
Pe noianuri de petale
Plâng de dorul altor vieți.

Întristate, grațioase
Se înclină ca un crin;
Ce-o fi plâns în nopți duioase
Mult vestitul florentin!

Sfânta botticelliană
E-adorată și-al meu vis
Ca o fragedă liană,
Într-o rugă s-a deschis.

Plin de grația tristeței
Feciorelnice, mă-nchin
Albei flori a tinereții
Ca vestitul florentin.

Numai gânduri vechi, ciudate,
Negre flăcări care ard,
Aprind grelele păcate
Cu parfum păgân de nard.

IV

Melancolia adorărei
Cu mâini întinse, obosite,
În ceasul sfânt al înserărei
La țârm de ape liniștite,

Eu o cunosc. Odinioară,
În vremea negrelor vedenii,
Simțeam ce dulce mă doboară
Cu-o tremurare caldă-a genii.

Căci obosit am fost și-n minte
Torturătorul vis himeric
M-a îndemnat mereu-nainte
Pierdut în marea de-ntuneric.

La poarta albă-a fericirii
Acuma bat ca-n aiurare;
Doritul ceas al mântuirii
L-aștept în caldă tremurare.

Mi-e fruntea arsă și-nnegrită
De-așa de lungă așteptare,
Și gura mea e ofilită
Chemând suprema sărutare.

Melancolia adorărei
Cu mâini întinse, obosite,
O simt ca în ceasul înserărei
La țârm de ape liniștite.

V

O, marile pasionate,
O, tragicele Magdalene,
Femei etern îndurerate
Ca niște triste cantilene,

Au urmărit pe drumuri grele,
Ca o lumină ce s-aprinde
În noaptea neagră, fără stele,
Ceea ce nu se poate prinde.

Cu mâini întinse înainte,
Cu ochii negri de păcate,
Au rătăcit purtând în minte
Supremul vis de voluptate.

Și tremurând în adorarea
Întunecatelor abisuri,
S-au depărtat în căutarea
De tainuite paradisuri.

Le-am însoțit; erau frumoase,
Și gestul lor de stăpânire
Punea pe buzele-mi setoase
A voluptăței amăgire.

Dar mă întorc din lunga cale,
De visuri roșii sângerată;
Mi-e dor de-un cântec plin de jale,
De-o adiere parfumată.

S-ascult cuvintele grăite
Ca într-un imn de fericire,
Asemeni rugilor șoptite
Sub vechiul arc din mănăstire;

Pe când deasupra aplecată,
În semn de veșnică iertare,
Va coborî înseninată
Privirea albelor fecioare.

VI

Tu ești o albă rugăciune
Nălțată-n templul sfânt al vieții,
Asemeni rozelor plâpânde
Ce-n ceasul clar al dimineții
Zâmbesc de rouă tremurânde.

Tu ești o blândă rugăciune,
Asemeni binecuvântărei
Ce din nălțimea azurie
Coboară-n faptul înserărei
Pe-un val de lină armonie.

Tu ești o caldă rugăciune,
Cu o privire de madonă,
Iar vorba ta înaripată
E un parfum de anemonă
La o icoană întristată.

Tu ești o sfântă rugăciune
Căzând pe frunți în umilință.
O, de-aș putea cunoaște-odată,
Pierdut în dulcea pocăință,
Misterul rugei fără pată!

VII

Blonde visuri înstelate,
Voluptoasă poezie,
Le-am purtat orgolioase
Ca pe-o mantă purpurie.

De-a lor caldă strălucire
Și de ritmul lor molatec
Se-mbăta visarea tristă
Din trecutu-mi singuratec.

Și în tragicul orgoliu
Din viața zbuciumată
Numai ele-au pus pe frunte-mi
Pala floare parfumată.

Dar acum regala mantă
Purpurie, dinainte
Ți-o aștern în tremurarea
Așteptărei clipei sfinte.

Mâna ce-a făcut odată
Largul gest de cucerire
Se apleacă sfiicioasă
Cu adâncă umilire.

Tu să treci surâzătoare,
Albă-n rochia ta clară,
Răspândind în jur parfumul
Visului de primăvară.

VIII

Stingheră tineretă, streină de plăcere!
Ea n-are roze-n plete, nici râsuri fericite,
Și amforele-s goale de vinuri strălucite,
Iar fața ei e față de zbucium și durere.

În noaptea-ntunecată se-nvăluie-n tăcere
Cu straniu vâl himeric pe doruri chinuite;
Pe note lungi și triste, cu glasuri aiurite,
Pornește singuratec un tragic Miserere.

Eu nu am cântul vesel din temple larg deschise,
Nici fruntea-ncununată de verzi cununi de palmi,
Căci viersul meu e viersul pierdut al unor psalmi
Cântat sub grea povară din lumile de vise.

Ci trec ca umbra-n giulgiu în nopți de rătăcire,
Nălțând privirea stinsă spre ceruri zbuciumate;
Sub pașii mei petale de flori îndurerate
Se sting în invocarea de imnuri de iubire.

IX

Era odată-un prinț vestit,
Cu ochii triști, cu fața blândă;
Un viers de cântec rătăcit
Doinea în vorba-i tremurândă.
Pe tristul prinț cu ochii mari
Un gând adânc de pribegie
Spre negrii codri solitari
Îl îndemna cu viclenie.
Ah, pală-i floarea de cicoare,
Ca floarea dorului ce moare!

Un cal și-o spadă și-a gătit
Și s-a pierdut în depărtare.
Vai, blândul, tristul prinț vestit,
Ce triști sunt crinii pe cărare!
În urma lui, îngândurat,
Privea un chip alb de fecioară,
Dar numai colbul argintat
Se joacă-n razele de seară.
Ce tristă-i floarea de cicoare,
Ah, floarea dorului ce moare!

Trecut-a timp și s-au lăsat
Dureri pe-ntinsa-mpărăție
De dorul celui ce-a plecat
Pe lungul drum de pribegie,
Iar ochii candizi și albaștri
Ce-au plâns pe urma frumuseții
Păreau pe ceruri niște aștri
Pierind în zarea dimineții.

Și plânge floarea de cicoare,
Ah, floarea dorului ce moare!

Târziu de tot a revenit,
Într-un amurg de toamnă rece.
Vai, blândul, tristul prinț vestit
Era o umbră care trece
Înfășurată-ntunecat
În greaua mantie de vise:
Domnea tăcere în palat,
Fecioara palidă murise.
Uscată-i floarea de cicoare,
Ah, floarea dorului ce moare!

X

Și nota fu din nou sonoră
Și gravă ca o invocare
A dragostelor triumfale
La singuratece altare.

Părea o mare-nvăpăiată
Măreața boltă purpurie
Scăldată-n aurul de seară:
Un cer de veche tragedie.

Plutea o-ntinsă dezolare,
Ca o mânie aruncată
În șoapta vânturilor triste;
Plângea Isolda zbuciumată.

„Tristan! Din ceasurile sfinte
Tortura dulce mi-o revarsă;
Din lanțuri grele îți apleacă
Spre mine fruntea ta cea arsă!”

Și nota fu și mai sonoră
Și gravă ca o renunțare
La dragostile ce-au fost plânse
În cea din urmă îmbrățișare.

„Isolda! Albă ca o rugă,
O, lasă zilele-asfințite;
E noapte neagră-n al meu suflet
Și plâng cântările iubite!”

Și nota fu și mai sonoră
Și gravă ca o blestemare
A dragostelor sângeroase
În greul ceas de remușcare.

„Tristan! O, lasă gândul aprig
Spre stinse zile să mă poarte;
Iubirea noastră arzătoare
Mai grea îmi pare către moarte!”

Și brațe albe, zbuciumate
Spre cer se-ntind în a lor ură,
Căci au băut eroii tragici
Din fermecata băătură.

Și nota fu și mai sonoră
Și gravă ca o evocare
A dragostelor ce omoară
Într-o supremă-mbrățișare.

XI

Fecioarele îngenuncheate
Pe lespezi reci în mănăstiri
Au frunțile încununat
De slava dulcilor martiri.

Fecioarele cari se închină
În liniștea din mănăstiri
Au în privirea lor senină
Ceva din tristele iubiri.

Fecioarele cari visează
În învechite mănăstiri
Strălucitoare-s ca o rază
A misticelor fericiri.

Dar sunt fecioare zbuciumate
Ce plâng în negre mănăstiri.
Ah, tragicele adorate
În clipa albei pocăiri!

XII

Apune soarele pe dealuri
În slava purperei de sânge,
Și răsunând adânc din valuri
Diunește-un glas și parc-ar plânge;
De simți o caldă adiere
Trecând pe fruntea ta curată,
Ca și o șoptă care pierе
Sub bolta serei înstelată,
Să știi că-i ruga mea senină
Ca visul nopților de vară,
Ce se înlță-n umbra lină
În ceasul jertfelor de seară.

De vezi plutind pe blonda rază
O umbră albă, visătoare,
Și crezi că-i îngerul de pază
Cu aripi lungi, ocrotitoare,
Să nu te-nșeli, căci visu-mi trece
În zborul său primăvăratec
Și-i tot așa de alb și rece
Când se înalță singuratec
Spre marea boltă luminoasă,
Făcând durerea mai amară
Și amintirea mai duioasă
În ceasul jertfelor de seară.

Și dacă roua clară cade,
Frumoșii ochi adânci de-i scaldă
Când treci sub vechile arcade
În parfumata noapte caldă,

Nu-i roua rozelor în floare
Căzută-n noaptea cu lună,
Nici plânsul dulce de izvoare,
Ci e iubirea mea nebună.
Căci lacrimi mari și tănuite,
Ca roua limpede și rară,
Coboară-ncet și liniștite
În ceasul jertfelor de seară.

XIII

Coboară seara blândă umbrind albastra cale,
Și pacea lin se lasă în gândurile tale;
Pe fața ta tristeța de-aducere-aminte
A pus melancolia profilurilor sfinte
Când singur visul tainic în preajmă stă veghind.
Ah, câte visuri blonde văzut-am eu murind!

Ci arsă e-a mea frunte de aprigă dorință
Și buzile-s setoase de dulcea suferință
A caldelor săruturi vibrând de voluptatea
Ce plânge-n noaptea sfântă vrăjind singurătatea
În care flori albastre visează adormind!
Ah, câte visuri blonde văzut-am eu murind.

Eternul dor ce puse în nopți de duiosie
Pe fruntea mea cernită cununi de poezie
Spre tine ca o rază mă-mbie și mă cheamă,
Dar lacrimile triste mă turbură de teamă
Să nu văd visul gingaș în negură pierind.
Ah, câte visuri blonde văzut-am eu murind!

Și-acum când întrupată frumoasă înaintea
Te am, ce vâl de ceață coboară pe-a mea minte
Și-ntunecă privirea de tremur să nu piară
Vedenia-ți ca fața nălucilor de seară
În dulce-amurg de vară fantastice plutind?
Ah, câte visuri blonde văzut-am eu murind!

Sub farmecul din juru-mi lin dreapta mi-aș întinde
Și mijlocul subțire în brațe l-aș cuprinde.
Ah, mijlocul ce pare o ramură-nflorită,
De albe roze pale în noaptea-nvăluită
În mantia albastră de stele strălucind!
Dar câte visuri blonde văzut-am eu murind!

XIV

Ca să-ți vrăjesc singurătatea,
Venii cu cânturi cari-ncet
Suspină limpezi pe ghitare...
Ah, iese luna din boschet!

Și ca să dau avânt visărei,
Din flaut note argintii
Se-nalță-n seara parfumată
Strălucitoare și zglobii.

Iar ca să dau serbărei mândre
Din vremi păgâne dulci fiori,
Pusei pe fruntea mea senină
Cununi de crini mirositori.

Peste balconul de ghirlande
Te-apleci și stai pierdută-n vis
Ca o coloană de lumină
Într-un amurg de paradis.

Dar de-ai lăsa să-ți cadă roza
Ce sângerată-ți stă în mâini,
Și-a tremura din înălțime
Privirea ochilor stăpâni,

Pe încordate struni de harpe
Ce plâng un dor abia-nflorit
S-ar veștezi sărmana floare
C-un vaiet trist și prelungit.

Și-n noaptea caldă, visătoare,
Înfiorat nebunul cânt
S-ar pierde-n umbra viorie
Pe aripi sprintene de vânt.

XV

Tu ești o roză parfumată
Din valea Șirazului cald,
Iar ochii tăi ascund, curată,
Lucirea mărei de Smarald.

În părul tău ca diamantul
De flăcări negre-ntunecat,
Și-a revărsat întreg Levantul
Misterul antic și ciudat.

Și când în seri de primăvară
Treci singuratecă încet,
Pari o visare albă, clară,
Elegiacă de poet.

Eu sunt un imn duios ce plânge
Pe triste note de viori,
Pe când în zări, pribeag, se stinge
Amurgul rece de fiori.

Și în grădina ce visează
Sub adierile de vânt
E numai un parfum în rază
Și viersul lin al unui cânt.

XVI

Noaptea ochilor albaștri ți se-ntunecă și cade
Liniștită și măreață, cu încete, dulci sacade,
În adâncul lor de patimi și de doruri nepătrunse,
Cari zac întunecate în adâncurile-ascunse
Ale visului de aur din iubirile-asfințite
Cu icoane-abia zărite și cu nume cald șoptite.
Și din taina lor ce vine arzătoare și profundă
Ca un sol primăvăratec, ca un glas încet de undă,
Brună patima răsare, cu-nțelesuri vechi, păgâne,
De înfioară-n voluptate ruga nopților bătrâne.
Vântul serei își trimise blând șăgalnicii fiori
Printre frunzele de cipriși, peste tinerele flori;
Trandafirii scuturat-au sângeratele petale
Ce căzură-nvinețite de cruzimea buzei tale
Și pieiră risipite pe cărarea fermecată
De luciri misterioase și de umbră parfumată.
Numai tu rămâi pe gânduri, fără veste înțeleaptă,
Și surâzi neștiutoare, ca o statuă de dreaptă,
Templu alb, stăpânitoare către care se-ndreptară
În zadar cerșiri din ochii ce-al tău farmec îndurară.
Căci mă tulburi ca și noaptea ce imensă, nesfârșită,
Își desfășură aripa peste lumea adormită,
De sculptează-n umbra neagră marmoreicul tău sin
Și-a mea frunte ce se-nclină ca un trist și palid crin.

XVII

Sună pe dealuri doina bătrână,
Noaptea se-ntinde-n singurătate,
Peste adâncuri veșnic stăpână.
— Palide vise cresc pe-noptate.

Vântul prin frunze palide trece,
Roua se lasă limpede, rară
Peste-nvechita marmură rece.
— Curg lacrimi calde în noaptea clară.

Searbede raze curg adormite,
Luna zâmbește, blondă și dragă
Culmilor albe și fericite.
— Numai durerea-mi plânge pribeagă.

XVIII

Toată noaptea argintată
Pribegind pe drum m-am dus;
Mă privea adânc mirată
Mângâioasa stea de sus.

Mângâioasa stea din zare
Tremurând încet visa;
Din petale-albastra floare
Triste lacrimi revărsa.

Triste lacrimi curg în noapte
Din frumoșii ochi cerniți.
Eu mă duc. Duiosă șoapte
Trec prin teii înfloriți.

XIX

O, ceasul trist al renunțării
Pe frunți a pus melancolii
Și-n glas fiorul înserării
Cu dureroase nostalgii.

E oare imnul de-ngropare
A fericirilor sfârșite,
Sau e durere viitoare
Căzând pe visuri chinuite?

Ah, de-am fi mers pe drumul vieții
În mâini cu albe flori de crini,
Pierduți în zarea dimineții,
Cu visuri blonde-n ochi senini!

Ne-am fi pierdut în adorarea
Eternei sfinte simfonii
Ce-ar fi vărsat-o depărtarea
Pe fruntea noastră de copii.

Ci tu rămâi figura clară
Și albă-n rochia ta pală:
O fină marmoră-ntr-o seară
De o tristeță ideală,

La care-n calea depărtată
În întunerec mă închin,
Nălțând privirea-ntunecată
De trist și dornic pelerin.

XX

Puțin parfum în umbra lină,
Surâsul florilor de seară,
O rugăciune-abia șoptită,
Un vis peirdut în noaptea clară,

Ce melancolică, senină,
În cadrul său de primăvară,
Se pierde-n negură vrăjită
De albe sonuri de ghitară.

Când vioarele tăcură

I

Vioarele tăcură. O, nota cea din urmă
Ce plânge răzlețită pe strunele-nvechite,
Și-n noaptea solitară, o, cântul ce se curmă
Pe visurile stinse din suflete-ostenite.

Arcușurile albe în noaptea solitară
Stătură: triste paseri cu aripile-ntinse,
Păreau c-așteaptă semne, și strunele vibrară.
Ah, strunele, ce tremur de viață le cuprinse!

Și degetele fine, în umbră, sclipitoare
Păreau ca niște clape de fildeș, ridicate
Pe flaute de aur în seri de evocare
A imnurilor triste din templele uitate.

Murise însă cântul de veche voluptate,
Și triste și stinghere vioarele părură
În noaptea-ntunecată de grea singurătate
Fecioare-mpovărate de-a viselor tortură.

II

Și flautul magic vorbi; tremurată,
O notă stângace sălta peste clape
Ca vocile stinse în murmur de ape,
Și-ncet simfonia căzu întristată.

Plutea o durere ca-n tainele sfinte
Pe sala cea veche, și-n flacări aprinse
Murea ziua albă pe stofele-ntinse,
Iar flautul magic plângea înainte.

Mănunchiuri albastre de mici vioarele
Lăsară parfumuri subtile și clare
În preajmă: o dulce și caldă-ntristare,
Și nota ușoară lovea în perdele.

Ea sta glorioasă ca-n razele sfinte,
Și iată! în vraja de note ușoare
Iubeam pe frumoasa etern visătoare;
Iar flautul magic plângea înainte.

III

Cântarea care n-a fost spusă
E mai frumoasă ca oricare;
Misterul ei e o beție
De voluptoasă-ndurerare.

În nota sfântă care piere,
În tremurările sfioase
A unor rugi de Magdalene
Curg clare lacrimi prețioase,

Dar în cântarea fără nume
Ascunsă-n negrele vioare
E-o tragedie tăinuită;
Plâng albe vise moarte-n floare.

Tristeța lor neprihănită
Atât e de chinuitoare,
Că pune-n suflete pătate
O mistică înfiorare.

Și o chemare zace în ele
De-o zdrobitoare nostalgie:
Tortura ei necunoscută
Este suprema poezie.

Și cel menit să ducă dorul
Cântărei sfinte și alese
Își simte inima cuprinsă
De suferinți neînțelese.

În flacără nemistuită
S-aprinde sufletul și arde
Și moare dornic de misterul
Cântării stranii de pe coarde.

Ah, când în inimi zbuciumate
Orice dorințe-ncet se curmă,
Zdrobiți vioara fermecată:
Grozav e cântecul din urmă!

IV

„Iubito, tu floare fatală
Cu fața suavă de crin,
Sărută-mi blând fruntea mea pală
Și șterge-acea umbră de chin.

Iubito, tu floarea cea rară
Pe tine am vrut să te am;
În vraja de-amurguri de seară
Spre tine-al meu suflet-nălțam.

Iubito, tu floare aleasă
Eu mâine în zori am să mor;
Desfă-ți al tău păr și ți-l lasă
Pe umeri. O, tristul fior!

Iubito, tu floare-nfocată
Revarsă-mi al tău cald parfum;
În tina de sânge udată
Dormi-voi eu mâine pe-acum.

Iubito, tu floare de vise
Ah, când în pământ voi dormi,
Cu buzele vinete-nchise,
Ce singură-n lume vei fi!

Iubito, tu floare fatală
Sărută-mă lung și duios,
Sărută-mi blând fruntea mea pală
Și mângâie-mi părul lucios.”

Iubita-l ascultă pierdută
Și ochii ei ard grei, fierbinți,
Pe fața-i suavă o cută
Se sapă de-adânci suferinți.

Nu spune o vorbă, ci mută
În brațele-i albe îl strânge,
Îl mângâie tristă,-l sărută,
Sărută-n neștire și plânge.

V

Vai, chinul nopților de vară,
Și groaza razelor de lună!
Misterul lor e o povară
Și pacea lor e o minciună.

Încet un înger pal revarsă
Din fina mână-nvinețită
Visări ce cad pe fruntea arsă
De taine grele și trudită.

Iubiții dorm. Deasupra pare
Că trece dragostea pierdută;
Un glas de clopot e-o chemare
În noaptea clară și tăcută.

Le-ngălbenește fața luna
Cu dureroasa-i poezie;
Ei dorm mai strânși ca totdeauna
Și plâng în somn fără să știe.

VI

Întinde-mi, iubito, suava ta gură,
Să-nec în săruturi supremul suspin
Cu farmecul straniu din dulcea-ți făptură.
Cei cari pleacă sărută-așa trist!

Cu farmecul straniu al buzelor tale
Vărsat-ai în cupa iubirei venin,
Și totuși mi-e sete de buzele pale.
Cei cari pleacă sărută-așa trist!

Și totuși mi-e sete de dulcea otravă
Din ochii-ți ca marea-n amurgul senin
A' zilelor clare din stinsa-ne slavă.
Cei cari pleacă sărută-așa trist!

Ca-n zilele moarte tu lasă-ți alene
Pe pieptu-mi să cadă blând fruntea-ți de crin;
O lacrimă-ți cade încet printre gene.
Cei cari pleacă sărută-așa trist!

O lacrimă-ți cade. Nu plânge, iubită,
Și blândă privește cum stă înaintea
Iubirea pierdută sub flori adormită.
Cei cari pleacă sărută-așa trist!

Iubirea cea moartă, o sentimentală
Romanță uitată și fără cuvinte,
Se pierde în noapte: poveste banală.
Cei cari pleacă sărută-așa trist!

VII

În calda voluptate din serile-argintine
Fecioarele trecură cu mijloace de trestii
Plecate-n tremurare, iar farmecul povestii
Cânta în note clare pe culmile senine.

Râdeau privind nainte albastra depărtare
Cum tremură în raza de purpură-nfocată,
Căzută-ncet din bolta înaltă și sculptată
În cerul singuratec dormind pe larga zare.

Și vorba lor ritmată pe forma făurită
De rugile din temple urca în vântul serei
Cum urcă liniștită în calda noapte-a verei
Spre stelele de aur dorința fericită.

Ca stoluri rătăcite pe frunze se lăsară
Suspine prelungite în blonde note stinse:
În umbră-nfiorate cu aripele-ntinse
Plângeau romanțe triste pe coarde de ghitară.

VIII

Femei cu flori de sânge în păru-ntunecat,
Femei cu flori aprinse trecură pe-nnoptate,
Și pașii lor de umbră pe căi nemaiumblate
Sunară triști ca viersuri din cântecul uitat.

Mantile fluturate în pacea tristei seri,
Mantile fluturate ca visuri ușurele
Lăsară vechi parfumuri pe visurile mele,
Trezind din nou suspinul trecutelor dureri.

Seri triste coborâra pe visu-mi vechi și sfânt,
Seri triste ca un flaut ce plânge-n depărtare:
Păreau o liturghie la veștede altare
Șoptită-n dulce tremur la umbră de mormânt.

Acorduri rătăcite din imnul părăsit,
Acorduri rătăcite ca suflete-osândite
Căzură greu ca stoluri de paseri pribegite,
Iar sufletu-mi se plânse pe-amurgul ostenit.

Și ea veni cu brațe lăsate trist în jos,
Și ea veni: din neguri o umbră evocată,
Un cântec de țări calde pe-o inimă-ntristată,
Pe valuri de-ntuneric un blând copil sfios.

IX

Ah, palidele umbre pe albele perdele:
Icoane de madone uitate-n mănăstiri,
Parfumuri adormite în file de psaltiri,
Ce trist le port în suflet în nopți adânci și grele!

Acorduri murmurate de negre pianine
Atinse-ncet și dulce de mâini ce-au tresărit
Sub visul care, palid, o clipă-a răsărit
Sunt lacrimi neștiute în tainice suspine.

Și mâna diafană ce lunecă pe clape
Trezind din somn de veacuri dulci visuri din mormânt
E tot minunea veche mai sus de orice cânt,
Iar ochii par o mare de-adânci și triste ape.

Și lampa ce veghează! Albastra ei lumină
Căzând pe frunți plecate sub caldul vis tăcut
Vestește vechea pace senină din trecut
Ca ruga ce se-nalță în seri de lună plină.

Afară e-ntuneric. Încet mărunta bură
Din cerul greu ca plumbul se cerne amorțiu,
Iar noaptea e ca moartea pe sufletul pustiu,
Și eu mă duc nainte pierdut în ceața sură.

X

Cum, palidă, cântase eternei cantilene
De dragoste apusă, senină nota gravă
A morței închinată în purpură și slavă,
Mâini triste revărsară parfumuri tireene,
Vrăjind în întunerec ciudata voluptate
Ce umple seara caldă de imnuri blestamate.

Zădarnice fanfare cu note triumfale
Sunau beția luptei din turnuri majestoase,
Lărgind viteze gesturi spre flamuri luminoase;
Un imn păta albastrul și pacea de pe vale:
Plângeau așa de dulce viorile-ostenite
Pe coarde tremurate durerile rănite.

„Săruturi exilate în țările de vise
Și nopți provocătoare ca mantii desfăcute
Pe sinuri de princese abia întrevăzute,
O, glorii dăruite de florile deschise!
Vom merge-n pribegie pe-aducerile-aminte
Și buzele curate vor fi de-orice cuvinte.

Ca blonzii crini de noapte, în magică lumină
Rotunde brațe albe întinde-vom spre stele
Din viața-nnegurată de vise-adânci și grele,
Romanța fără gesturi cântată-n umbra lină.
Pe note în surdină, pe coarde ostenite
Muri-vor tremurate durerile rănite.”

XI

Un vis de-amurg de vară în cadrul lui de aur
Palpită: fantasmă așa de arzătoare
Că pune pe-a mea frunte cununa cea de laur,
Pe când în suflet tragic speranța tristă moare.

Și brațele-obosite de rugile-asfințite
În umbra care cade topită în azur
Din nou în invocare se-nalță-nvinețite,
Iar ochii triști și umezi se uită împrejur.

Ci norul fin se șterge în pete cari curg
Pe stinsa frumuseță a zilei care moare,
Iar umbra de fecioară se pierde în amurg
Și niciun ton de flaut nu plânge-n depărtare.

Nimic. Doar un parfum subtil de iacint
Își lasă aripi albe pe pala suferință,
Și-n seara întristată un crin plăpând de-argint
Profilul și-l arată. O, dulcea mea dorință!

XII

Parfum din flori pălite și uitate,
Poemă tăinuită într-o petală,
Te stingi în dureroasa-ți voluptate
În seara singuratecă și pală,
Parfum din flori pălite și uitate.

Visare-a unei roze gânditoare,
Te stingi — un cântec leneș care piere —
Ci-nvie din ușoara-ți tremurare
În sufletu-mi o stranie durere,
Visare-a unei roze gânditoare.

De vechile parfumuri rătăcite
În mine se topiră dezmierdări,
Și doruri vechi rămase adormite
Din seri de voluptoase-ndurerări,
De vechile parfumuri rătăcite.

Viori cari-au tăcut pe neașteptate
Își plâng cântarea lor neisprăvită.
Grăbiți-vă! Din florile uitate
Curând s-a stinge vraja tăinuită,
Viori cari-ați tăcut pe neașteptate!

XIII

Parfumul ei se-nalță-ncet tremurător în seara clară,
Parfum de blondă visătoare într-un amurg de primăvară,
Ce-adoarme lin și întristat pe-un cer de purpură și aur.
În taina păcei vespérale ce-a resfirat al ei tezaur
De-azur și raze pe-nălțime, parfumul cald și-amețitor
Se răspândește în note clare: o simfonie-n re minor
Pe care un zeu, poet și trist, a făurit-o-n deșteptarea
Dintr-o visare depărtată și nepătrunsă ca și marea.
Sub vraja cântului de-argint s-aprind pe culmile albastre
Surázătoare și senine blând scânteierile de astre,
Făclii ce ard din vecinicie în sfântul templu închinat,
Cu-n gest de veche adorare, strălucitorului păcat;
De pe altarul părăsit pe care moare amintirea
Frumoasei blonde visătoare și-apune palidă iubirea,
Zaimf de vis fluturător, un gând ușor se mlădiază
Spre tremurările de stele ce jertfa patimei veghează.
Ca două brațe ostenite și îndreptate către cer,
În evocarea luminoasă a durerosului mister,
Parfumul ei se-nalță trist. O, sărutarea depărtată,
Ce reînvie voluptoasă cu gingășia de-altădată,
Și ochii mari, glauci și-adânci ca undele-nfiorătoare
Și-mbrățișerile nebune-n fuga lor istovitoare,
Și dulcii crini ce surâdeau peste petalele lor albe,
Visând în somn visări păgâne cu nimfe goale și rozalbe!
Parfumul lor torturător se-nalță alb în seara clară,
Parfum de blondă-namorată-ntr-un amurg de primăvară.

XIV

Am palida tristeță a apelor ce plâng
Pe jgheabul clar și rece al albelor fântâni,
Sculptate-n întunerec de meșterele mâini —
Am palida tristeță a apelor ce plâng.

Pe fața blondei unde încet și trist s-abate,
Ca umbra unor aripi, o doină din bătrâni,
Ce cade ca un freamăt al codrilor păgâni
În cari mor legende și vise depărtate.

Pe marmura cea rece se lasă un amurg
De toamnă-ntârziată ca negura pe vale,
Și sufletul se plânge pribeag pe vechea cale,
Iar lacrimi, calde lacrimi, ca roua-n seară curg.

Adâncul întuneric se-ntinde ca-ntr-un vis
Și nicio licărire în zare nu s-arată
Vestind speranța pală ce turbură și-mbată,—
Fântâna e o noapte, tăcerea un abis.

XV

Amurgul are astăzi luciri ca de mătasă
Pe care lunecară mâini albe de princese,
Și-n faldurile cari pe-albastre culmi se lasă
Scânteie pietre scumpe din stofe vechi și-alese.

Ci mândră de durerea-i în purpura de seară,
Cetatea arde facile pe turlele-nnegrite
Pe cari vechi coroane de slavă seculară
Topeau de aur raze în zile fericite.

Pe surele frontoane a vechilor palate
Un vis de răzvrătire a pus o-nfiorare,
Iar florile-n grădină stând pale și uitate
Se plâng în invocarea lucirilor de soare.

Cântări voievodale sunară-n amurgire
Cu glas de altădată umplând singurătatea,
Și-n notele lor grave de-adâncă tânguire
Colinele ascultară cum moare-n cetatea.

Și turlele părură ca brațe desperate
Întinse-n frământare spre cerul azuriu;
Străvechea frumusețe murea pe înserate
Și sufletul cetății se plânse-ntr-un târziu.

Ah, cântul răzvrătirii în seara somptuoasă
Și turlele-nălțate spre cerul cel senin
Când pacea cade lină din falduri de mătasă
Și limpede ca roua pe albe flori de crin!

XVI

Mandolinele-ntristate!
— Să-ți invoc, iubito, oare,
Notele istovitoare
Ce cântară fermecate
Mandolinele-ntristate?

Roșii flori însângerate!
— Să mai plâng, iubito, oare,
Că-n a visului splendoare
Pun apusuri depărtate
Roșii flori însângerate?

Vinul dulcilor păcate!
— Să-ți mai torn, iubito, oare,
Cu reci mâini tremurătoare
În pahare cizelate
Vinul dulcilor păcate?

Nopți de iarnă-nstreinate!
— Vin, iubito, prin ninsoare
În chilia unde moare
Dorul trist care străbate
Nopți de iarnă-nstreinate!

XVII

Apleacă-te spre cântecele mele:
Sunt gingașe și triste și duioase
Și singure ca palidele stele
În nopțile de iarnă friguroase.

Și lasă-a ta privire de mătasă
Să cadă ca o seară-mbălsămată
Pe ruga care tremură sfioasă
Din lacrimile plânse altădată.

Parfumul din grădina fermecată
A visurilor mele-ucigătoare
Se-nalță ca-n taină și le-mbată
De vraja ta în veci torturătoare.

Sunt arse de văpăile apuse
Și zac așa de pale și-ntristate,
Pe când o umbră-n preajma lor le puse
Podoaba crizantemelor uscate.

Ci nu le mai atinge-a lor mistere
Cu mâinile de sânge-mpurpurate,
Căci flacări izbucni-vor cu putere
Din noaptea rătăcitelor păcate.

XVIII

Tortură arzătoare a nopților senine,
Un psalm încet se lasă pe sufletul sfios
În note tremurate pe ritmul de suspine;
E noaptea-ntârziată și psalmul dureros.

O albă crizantemă se stinge-ndurerată
În vasul de Tanagra; caliciul închis
Păstrează-n fund parfumul iubit de altădată
Și blând ca o cântare șoptită într-un vis.

Și eu închid psaltirea pe dragostea-ngropată,
Pe visul clar de roze, pe dulcele parfum;
Zadarnic invocare-aș trist ochii mari de fată
Pe murmuru-n surdină a notelor de-acum.

Oh, psalmul pasiunii din palidele file,
Parfumul care plânge pe vasul fin sculptat
Și floarea care moare de dorul altor zile!
Ci eu închid psaltirea pe visu-ndurerat.

XIX

Pe harpa învechită o ultimă cântare
Încerc, la miez de noapte, cu mâna tremurată,
Și strunele cuprinse de-adâncă-nfiorare
Zadarnic vor să-nvie iubirea-nmormântată.
— Târziu bătură-n ușă nebunele fecioare,
Ah, candelile stinse, speranța care moare!

Ci-n murmurul de note plâng dorurile-ascunse
Și-și chinuie o roză potiru-nsângerat;
Din tainice adâncuri de gânduri nepătrunse
Un veșnic de profundis se-nalță-ntunecat.
— Târziu, târziu veniră nebunele fecioare,
Ah, ușile închise cu grelele zăvoare!

Și n-a fost tânguire vrodată mai amară
Să tremure pe harpă, și vorbe-nflăcărate
Nicăcând, în pacea nopței, astfel nu răsunară
De tragice-n grozava durerei voluptate.
— Târziu se tânguiră nebunele fecioare,
Ah, sunetele clare din vesela serbare!

E psalmul pocăinței ce picură pe strune
Ca plânsul cel din urmă al palei Magdalene,
Și-n notele-ntristate din cântul ce apune
Simt lacrimile-amare cum tremură în gene.
— Târziu vărsară lacrimi nebunele fecioare,
Ah, mirul care cade pe albele picioare.

XX

Florile roșii muriră,
Flori de gherghine în vânt,
Vise în stoluri resfiră
Pale tristeți pe mormânt.

Umbra păru alinare,
Umbra pe fruntea trudită,
Ce-nchide grozava visare
În racla pe veci tănuită.

Tăcerea căzu-n tremurare,
Tăcerea pe doruri pierdute,
Când noaptea sună din fanfare
Chemarea durerei trecute.

Albe fecioare și pale,
Albe fecioare-ngropate
Sub grelele stânci ideale,
Din vise adânc zbuciumate,

Pășiră în giulgiuri închise,
Pășiră în ceată-argintie.
Închideți mormântul! Sunt vise
Ce-omoară în noaptea târzie.

I

E ceasul negru-n care se face crucea grea
Pe umeri slabi și vineți de Crist îndurerat,
Urcând cu pași de spectru calvarul sângerat,
Pe când pe cerul morții încet s-aprinde-o stea.

Din cerul greu de vise încet se stinge-o stea.
Ah, zilele grozave de suflet zbuciumat,
Aripi de paseri negre ce-n sombra boltă bat,
Ca veacuri lungi trecură pe tristă fruntea mea.

Din fund de suflet veșted se urcă un suspin.
Ce plâns strein s-abate pe sloiuri reci de gheață,
Ce Crist zdrobit privește din nou pocalul plin?

Spre care zeu nălța-voi în umbră alba-mi față,
La ce altar de raze genunchii să-mi închin
În noaptea fără stele și fără dimineață?

II

Furtuna viforoasă, în noaptea fără stele,
Trecu ca o fantomă cu aripi mari de fier,
Pe turnul singuratec veghind sub negrul cer,
Și smulse crucea veche în noaptea fără stele.

În clopotul din turlă bătăi sinistre, grele,
Ca lacrimile-amare din rugile ce pier
Sub bolțile-nvechite zadarnic mila cer.
Ah, gândurile triste, ah, visurile mele!

Ca facle-ngălbenite pe-un alb sicriu uitat
În cripte neumbrate, pe sfeșnice de-aramă,
Ard singure în noapte sub astru-ntunecat.

O, de-aș putea pe brațe duiosae tâmples reci
Să reazim, sub căldura din dulcii ochi de mamă,
Și-ncet s-adorm în pacea din somnul cel de veci!

III

O, alba elegie care moare
Pe marmora în ritmuri evocată
De blondele fecioare de-altădată
Se plânge-n raze roze de la soare.

Revine clar în note curgătoare
Vestalul vis cu fruntea-ncoronată:
O mână ce se-ntinde tremurată
În clipa voluptății arzătoare.

Trec lebede visând pe albe unde
Și dorul înflorește-acolo unde
Un cântec ca un freamăt de suspine

Din zările ascunse-n umbre line
Vibrează în amurgul clar și-albastru
Și-n sufletul ce arde ca un astru.

IV

O, moartea glorioasă de antic luptător
Căzut în manta roșă a sângelui cel cald
Sub vechiul cer elenic de aur și smarald:
O purpură în flăcări pe-un soclu lucitor!

Întins pe scutul sacru, cu braț cutezător,
Sub haina încrețită în magicul său fald,
Viteazul e-un zeu tânăr cu-obrazul alb și cald,
Iar gestul, gestul falnic se-nalță orbitor.

Eterna mare blondă cu tragicul ei cânt
Vestește-n glas de valuri misterele de-apoi,
Și harpele lui Eol se tânguie în vânt.

De sus, măreț, Apollon, și mândru și senin,
Trimite raze clare spre grupul de eroi.
Ah, visul meu de-a pururi, povara mea de chin!

V

Eu voi muri în una din zilele aceste,
Purtând pe umeri crucea Calvarului amar;
Pe lespezi reci cădea-voi cum cade-n visul rar
Din minți pierdute-n noapte o veștedă poveste.

Parfumuri vechi, uitate încet să cadă peste
Trudita față rece, și-n murmurul lor clar
Se simt că se înalță ca-n anticul altar,
Pe straniu glas de imnuri, etern dorita veste.

Nici rugi adânci și calde, nici plânset zbuciumat
Din ochi duioși în lacrimi și nici în josul porței
Lumini și facle roșii sub cerul înstelat.

Ci fața mea-ndrepta-voi spre falnicul abis
De-albastru și de taine în care astrul morței
Lucește singuratec: o culme-a unui vis!

VI

Noi stam cântând în noapte în turnul fermecat
Ce-și nalță fruntea sură din negrile ruine,
Iar viersurile noastre, ciudate și streine
Deși voiau să râdă, plângeau un vechi păcat.

Stam singuri, și cum cerul greoi și-ntunecat
Părea o carte veche cu taine sibiline,
Noi glasul ridicarăm în cântece senine,
Chemând uitarea sfântă în tragicul palat.

Bătând din aripi grele, trecu grozava noapte,
Plutind demoniacă în valuri lungi de șoapte,
Iar jos, zăcând în umbră, stau roze la picioare.

Păunii sub arcade, visând, plângeau în somn,
Și rozele păliră ca albele fecioare
Ce mor chemând zădarnic al visurilor domn.

VII

Păunii verzi pleacă în noaptea solitară
Cu strigăte de jale ca nota care trece
Plângând sub ceruri triste; iar sus în turnul rece
Trei lacrimi umezită pe coarde de gitară.

Și palidele trupuri de roze s-adună
Pe marginea-n ruină încet să se aplece
Murind ca niște albe columbe-n noaptea rece.
O, visele, poema de vise-n noaptea clară!

Și noaptea cea muiată în aurul de lună
Părea apoteoza fantastică și vagă
Căzând pe frunți de ceară în taina lor nebună.

Poeme dulci de vise, poeme de petale,
Ce mor în tremurarea din mintea-ne pribeagă!
Departate trec păunii cu strigăte de jale.

VIII

Și rozele muriră pe marmora stelată,
Plecând petale roșii cu blândă tremurare;
Parfumuri dulci și scumpe lăsate în uitare,
Suspin ce trece singur prin noaptea întristată.

Ci eu vedeam în minte fecioara depărtată
Ce plânge și m-așteaptă privind albastra zare;
O floare sângeroasă cu foile amare
Pe rochia sa albă lucește ca o pată.

Suspinul melancolic al vântului de seară
I-atinge alba frunte, și ea se înfioară
De flacăra de visuri, de lungă suferință.

În pacea serei blonde trist brațele își frânge
Și lacrimi stau în ochii aprinși de grea dorință,
Iar noaptea se coboră și visul clar se stânge.

IX

Se stinse alba lampă, căzând pe piatra tare
Cu geamăt lung și jalnic de suflet chinuit,
Și umbra fu ca plumbul în turnul urgisit,
Iar corbii s-adunară, strigând în depărtare.

Ha, corbii s-adunară strigând în depărtare,
Căci pradă lor gătirăm din trupul prihănit
Ce sta întins și rece în turnul părăsit:
Și mortul era visul suprem de așteptare.

Și noi omorătorii stam palizi și tăcuți,
Privind cu ochii turburi în noapte, aiuriți.
Ah, nopțile din suflet ce triste și amare-s!

Simțirăm plini de groază o mână nevăzută
Stând gata ca să scrie în noaptea grea și mută,
Cu slove arzătoare sinistrul: Teckel, Phares.

X

„Vor înflori iar trandafiri!” încet, un glas tremurător
Se înalță sfios și trist ca adierea unui vânt
Și-o frunte largă lumină întunecatu-ne mormânt;
He, încă unul-nnebunit de chinul crunt și-amețitor!

Noi îl priveam. Era frumos și-avea ceva stăpânitor
În ochii dulci înflăcărați de melancolicul avânt,
Și glasul lui suna ciudat, ca melodia unui cânt.
„Vor înflori iar trandafiri!” Ce-adânc parfum îmbătător!

Și ne surprinserăm șoptind sub neagra mantă de-ntuneric:
„Vor înflori iar trandafiri!” Și dorul nostru vag, himeric,
Părea din lumea unde duc ascunse tainicele căi.

Va tremura din nou parfum în șoapta dulce a blândeii firi,
Va flutura iar visul alb ca floarea misticelor văi,
Și noaptea tristă va pieri. „Vor înflori iar trandafiri!”

DIN PERIODICE

Cântec

Rătăcită-n depărtare,
După deal încet s-a dus,
Singurică printre stele,
Steaua serei spre apus.

Ori de câte ori o văd,
Mă gândesc fără să vreau
La un suflet singuratec.
Ah, și sufletul sunt eu.

Cântec

după Heine

Cade-n mare umbra serei,
Iar eu stau la mal visând;
Vântul suflă, paseri strigă,
Valul trece spumegând.

Am iubit odată fete
Și prieteni mulți la rând, —
Unde sunt? Ah, suflă vântul,
Trece valul spumegând.

Semiorient

Se mișcă apa-ncetișor
Și pânzile s-au ridicat
În vânt, ușoare fluturând:
E totul gata de plecat.

În ochii bieților pribegi
Veniți din mândre depărtări
Sclipește vag melancolia
Și nostalgia altor țări.

Hrănit de-albastrul nesfârșit
Din luminatul firmament,
Nedeslușit îmi flutуреază
În minte-un vis de Orient.

Exotic

Lumină, soare și senin
Vestesc în viers fermecător
Acele cânturi ce ne vin
Din depărtatul arzător.

Lumină, soare și senin
Cer, când se chem tânguitor,
Acele paseri ce se duc
Spre sud cu gândul călător.

Lumină, soare și senin
Îmi cere sufletul în dor —
Nu vă mirați când mă vedeți
Privind cocorii visător...

Cântec

Noaptea-s cântece și răsuri,
Întâlniri și voie bună,
Ocrotite de seninul
Blând al razelor de lună.

Pe cărările vrăjite
Trec perechi îmbrățișate:
Eu simțesc cum fermecată
În piept inima-mi se zbate.

Și mă simt fără de voie
Covârșit de-un jalnic dor
Ce se-nalță singuratec
Îndemnat de viața lor.

Cântec de toamnă

Încet se stinge în pădure
Seninul zilei care moare,
Și-abia de mai străbat, stinghere,
Plăpânde, razele de soare.

Astfel în inimă-mi pierit-a
Căldura altor vremi mai bune
Și rar de mai străbate-o rază
A unui soare ce apune.

Bucești

Poveste veche

*Ei plâng adesea, deși
parcă ar cânta*

I-ademeni un vânt de-april
Sub umbra vechilor castani
Pe cei doi bieți dezmoșteniți,
Copii pribegi, copii sărmani.

Și-mpinși de-același tainic dor,
Povestea vieții lor întregi
Și-au spus-o numai cu-n suspin:
Copii sărmani, copii pribegi.

Iubirea naște din dureri!
Mai fericiți ca niște regi,
Trăiră-o vară-ndrăgostiți,
Copii sărmani, copii pribegi.

Sfârșește trist povestea lor.
La umbra vechilor castani
I-nmormântă al toamnei vânt,
Copii pribegi, copii sărmani.

Necunoscuta

Necunoscută!
Te-am întâlnit într-o seară;
Privirea ei pierdută
Avea ucigătoarea pară
A visului zdrobit pe totdeauna.
O, tristul vis, zdrobit pe totdeauna!

Tu erai singură pe cale,
Așa cum într-un asfințit de soare
În negrul cadru plin de jale
Pe marginea întunecoasă de cărare
O cruce se-nalță singuratecă,
O, crucea albă și singuratecă!

Părul tău tremura
Ca o superbă noapte orientală
În care s-ar înflăcăra
Splendoarea tragică din vechea sală
A orgiilor de curtezane,
Orgii aprinse de curtezane!

Fața ei avea
Torturătoarea suferință
A unui înger ce-ar cădea
Din culmile albastre de credință
În noaptea grea și fără visuri,
Grozava noapte omorătoare de visuri.

Un crin de-argint plângea
Pe alba tunică de fecioară

La pieptul în care murea
Suspinul visului de seară
Ca imnul unei religii dispărute,
Sfășietorul imn al unei religii dispărute.

Și întreaga ei făptură
Părea vedenia mistică, duioasă
Și dulce-n magica natură
Din seara tristă și frumoasă
A unei sfinte îndurerate
Și a unei lumi apuse și uitate.

Eram un pelerin pierdut
În pulberea viselor mele spulberate
Și am trecut
Ca peste niște foi uscate
Pe dinaintea-ți, palidă madonă,
Și palidă, și tristă, și tânără madonă!

Mă torturează acum
În neagra mea singurătate
Suavul și delicatul tău parfum
Și toată strania-ți voluptate
Ca imnul unei religii dispărute,
Sfășietorul imn al unei religii dispărute.

Și mă apasă greaua povară
A visului nesfârșit întâlnit în cale
Sub chipul tău, fecioară,
În seara caldă și plină de jale.
O, tristul vis zdrobit pe totdeauna!
Ispititorul vis pierdut pe totdeauna!

Sonet

Am palida tristețe a apelor ce plâng
Pe jgheabul clar și rece al albelor fântâni
Sculptate-n întuneric de maestrele mâini,
Am palida tristeță a apelor ce plâng.

Pe fața blondei unde încet și trist se frâng,
Ca umbra unor aripi, dulci doine din bătrâni
Ce cad ca o poveste a codrilor păgâni
În cari mor legende și visele se sting.

Pe marmora cea rece se lasă un amurg
De toamnă întârziată ca negura pe munți,
Și lacrimi, calde lacrimi ca roua-n seară curg.

Adâncul întuneric se-ntinde ca-ntr-un vis,
De jgheab doi spectri gârbovi se reazimă cărunți,
Fântâna e o noapte, tăcerea un abis.

În negură

Lumină de crepuscul pe cer. În depărtare
Din pajiști se desprinde un cântec de păstor,
Se pierde-o lume-ntreagă în sunetele clare
Și tainic cavalerul în negură dispăre,
În negură vitejii se zbuciumă și mor.

Păstorul cântă dulce: sirena însă cântă
Pe-un țărm ce nu se vede, și cântu-i dă fior;
E luminos amurgul, dar negura-nspăimântă,
Și tainic cavalerul în negură s-avântă,
În negură vitejii se zbuciumă și mor.

Visători

Visători, spre largul mării,
În gondolă ei plutesc;
Vearsă farmecul uitării
Stelele cari clipest.

De pe mal zefirul vine
Miros dulce să le-aducă,
Să-i îmbete, să-i închine,
Dorul lor să li-l conducă.

Peste ape lin coboară
Fiori de singurătați,
Luna, palida fecioară,
Le-a zâmbit ca alte dăți.

Iar pe când din mandolină
Zboară dulcea serenadă,
El și-apeacă fruntea lină
Peste sânuri de zăpadă.

La o floare

Plăpândă floare zâmbitoare,
Parfumul tău de mângâieri
Îl poartă pe-aripa-i zefirul
În calmul dulce-al unei seri.

Tu porți în alba dimineată
Doi stropi din lacrimile tale:
E plânsul tău duios în noapte,
Doi stropi pe-albastre-ți petale.

Și când voi fi și eu țărână,
Albastră floare zâmbitoare,
Atunci mânuța ei cea mică
Te-o smulge-ncet, alinătoare.

Și te va duce-nduioșată
Pe-al meu mormânt de tot uitat,
Te-o crește muma-n lacrimi triste
Întotdeauna pe înserat...

Crizantemă

Dormi! o, pală crizantemă,
Sub un cer etern albastru,
Raze blonde se coboară
Din al serii blândul astru.

În petalele-ți pălînde
Au ieșit trei lăcrămioare;
Dormi, pe când zefiru-n noapte
Îți dă lin o sărutare.

Dormi, tu, floare, semn de doliu,
Nimeni somnul nu ți-l mișcă,
Dar din deal o să te-alinte
Blânde note de la trișcă.

Amintire

Mai ții tu minte de-altădată
Acel cuvânt „întotdeauna”?
Curgeau visările din stele
Și ne privea cu zâmbet luna.

Păreai un vis din altă lume,
Țesut din raze de lumină,
Păreai o rază luminoasă
Pierdută-n zarea cea senină.

O floare-am rupt de pe o creangă
Și-am pus-o-n bucla-ți aurie,
Tu mi-ai răspuns cu zâmbet dulce, —
O rază de-astră viorie.

Și-acum, târziu, te-ntreb, iubito,
Când nu mai ne zâmbește luna:
Mai ții tu minte de-altădată
Acel cuvânt „întotdeauna”?

Romanță

după Hugo Salus

Vorbii către rege: „Ascultă-mi cântarea
Și-asculte-o regina cu suflet dorit!”
Și-un semn mândrul rege făcu obosit,
Cântai despre ochii adânci ca și marea.

„Sunt ochi blânzi și dulci și caști și curați
Și totuși au taine și-adânci întristări,
Căci plâng sub atingeri de pale-nserări,
De doruri nocturne ades turburați.

Și cine-i pricepe îi vede-n lumină
De caldă iubire și dor tăinuit,
De noști zbuciumate, de vis chinuit...
Aceasta-i cântarea-mi, o, dulce regină!”

Privii înspre rege, și regele-alene
Mi-ntinse în aur răsplata regală.
Dar blânda regină? De ce-i așa pală
Și-i tremură-n lacrimi frumoasele-i gene?

Duioase note

Se pierd în zările albastre
Duiioase note de ghtară;
E-un plâns duios adus pe-aripa
Unui zefir de primăvară.

Natura, orgă obosită,
Trist scoate note ca-n surdină,
E-acordul dintr-o rugăciune
În calmul unei seri senină.

În jur plutește melancolic
Parfumul florilor de seară,
Pe când din cer revarsă luna
Etern lumina ei cea clară.

Acordul notelor duioase
Târziu se stinge în tăcere,
E-un plâns, un dor al unui suflet
Ce moare singur în durere.

[Aci grozavul întuneric]

Aci grozavul întuneric
Omoară visul arzător
Și-un chip de Crist răsare vecinic
Cu glas de mare-adormitor.

O umbră de îndurerare
Pe frunți cunună e de spini;
Un geniu pal spre înserare
Se-nalță dornic de lumini.

Aci în noapte se întinde
Pustiu de reci singurătăți;
Doar numai geniuul aprinde
Tortura tristei voluptăți.

Și în amurg îndurerează
Cuvântul geniului pal,
Iar toți cu ochi deschiși visează
Necunoscutul ideal.

Aci visări martirizate
Așteaptă-al lor mântuitor,
Puține însă-nfiorate
Urmează gestul nălțător.

Dar cei ce-ascultă pe-nserate
Pe solitarul visător
Se-nalță în singurătate,
Se-nalță tragici, plâng și mor.

Poemă

Voi merge către munții ce stau albaștri-n zare,
Voi merge către munții în veci mângâietori,
Să-mi plec pe stânca rece trist tample arzătoare,
Nălțând din buze pale pioasa mea cântare
Ca fumul unei jertfe-n ajun de sărbători.

Intrând în vechiul templu cu-altare părăsite,
Intrând în vechiul templu de stinsă fericire,
Răsună pașii singuri pe lespezi înnegrite.
O, psalmul care plânge din rugile-asfințite,
O, candela aprinsă pe trista amintire!

Visând în pacea nopții la viața depărtată,
Visând în pacea nopții sub bolțile albastre,
Din clara înălțime de-argint investmântată
Pe fruntea-mi chinuită cădea-va parfumată
O dulce alinare durerilor sihastre.

Cu ochii supti de visuri sub pulbera de stele,
Cu ochii supti de visuri căta-voi peste deal
Cum iese luna plină din negrele vâlcele,
Pe când eu trist și singur cu visurile mele
Clădesc altar de rugă spre noul ideal.

Serenade demonice

I

Întristarea mea e-o gingașă terasă
Unde visul blând întârzie spre seară,
Îndemnat de-albastra umbră ce se lasă
Liniștită pe-acest colț de primăvară,

Peste care roze roșii, împletite
În ghirlande,-nflăcărate-și risipesc
Prețiosul lor parfum pe poleite
Trepte largi de-alabastru-mpărătesc.

Dar cum albul vis al meu stă răzimat,
Gânditor, de o coloană de porfir,
Beat de cerul ce-n amurgu-nflăcărat
Somptuos e ca o purpură de Tyr,

O romanță se înalță-n depărtare,
Pătimașă ca o dragoste târzie,
Și-n adâncă sa durere arzătoare
E o lume zbuciumată ce mă-mbie.

Ci vrăjit de voluptoasa înserare,
Leneș mâna mea subțire-o las să cadă,
Netezind în călduroasă dezmiardare
Eleganta și lucioasa balustradă.

Căci de plânge pasiunea-n depărtare,
Visul meu la umbra albelor arcade
Înfrățitu-s-a cu blonda întristare,
Sub surâsul blând al serei care cade.

II

O ceată-ntunecată s-a oprit,
Tăcută și răzleață la răscruce;
Atât de grea îi cade-n asfințit
Tortuta de-a nu ști-ncotro s-apuce.

Cât fuse ziua clară s-a-ambuibat
Cu cântece și joc în loc de pâine,
Și beată de plăcere a uitat
De grija zilei groaznice de mâine.

Dar seara se coboară răcoroasă
Și-amurgul sărbătoarei e amar
Ca drojdia cea neagră ce o lasă
Năspritul must pe fundul de pahar.

Cu trândavi ochi privește spre apus,
Mirată că nu poate să-l priceapă;
O rugă pare c-ar avea de spus,
Dar nu știe măcar nici cum s-o-nceapă.

Ci stă îngrămădită ca o turmă
Și tremură de taina ce-o-nfioară
Cu moartea zilei blonde care curmă
Și jocul și cântarea de vioară.

Și tristă de pierduta fericire,
Tăcută stă, cu fruntea încruntată,
Chemând ceva din stinsa strălucire
S-aprindă facile-n noaptea-ntunecată.

III

Vecernia sună alinătoare,
Sună târziu și lung în astă seară,
Părând o dulce binecuvântare
Ce cade peste frunți arzând în pară.

Și notele de clopot ușurele —
Zburând asemeni unor aripi pale —
Purtară vestea liniștei cu ele,
Lăsând în urma lor o albă cale.

Se-nchină robii muncii și visează
Un vis al lor din basme depărtate
Și-o pace nesfârșită se așează
Pe sufletele lor îndurerate.

Și cum îi pleacă ruga cătră glie,
Cu umeri obosiți și-mpovărați,
Le piere-n inimi urma de mânie
Și toți se simt o clipă între frați.

Dar noi pe cari vechea pasiune
Ne arde ca un rug mistuitor,
Noi nu cunoaștem tainica minune
A ceasului atotizbăvitor;

Ci-n zbucium stăm cu brațe-ncrucișate,
Cu ochii pironiți spre-albastrul cer,
Rostind blestem că nu putem străbate
Cu mintea-ngrozitorul său mister.

IV

Aruncă, noapte, mantia-ți regală
Pe slabii noștri umeri gârboviți
Sub sarceni de păcate și-ndoială
Pe cari le purtarăm răzvrățiți.

Și pune vălul tău de umbră deasă
Pe ochii noștri-n veci întrebători:
Lumina e un chin care ne-apasă,
Iar cerul nesfârșit ne dă fiori.

Întunecă luminile din stele
Și murmurul din ape-l amorțește
Punând tăcerea, Doamnă, peste ele,
Aromele din flori le risipește.

Din inimi sângerate fă să piară
Avânt, răscoală, zbucium și mânie
Și flacăra ce arde-n nopți de vară
Alături cu-a iubirei nebunie.

Și când vom fi streini de orice viață,
De stele, de parfum, de flori albastre,
O roză, ca pe-o insulă de gheață,
Va crește sfântă-n sufletele noastre.

V

Cântăreții de vioare
Cu lungi note turburată
În acorduri arzătoare
Seară tainică de vară.

Și chemară răsuri calde,
Sărutări și voie bună,
Palpitânde să le scalde
Fine razele de lună.

Pe cărarea parfumată
Trec perechi îmbrățișate
Eu simțesc cum fermecată
În piept inima-mi se zbate.

Și în umbră, furtunatec,
Mă vrăjește-un tainic dor
Ce se-nalță singuratec
Îndemnat de viața lor.

VI

Demonic cântăreț de serenade,
Zâmbind îmi înstrunez încet ghitara
La umbra unei albe colonade
Pe care-o-nvesmântează-n taine seara.

Cântarea mea e cinică, trufașă,
Și minte-n nota ei sentimentală,
Dar noaptea este vechea mea părtașă
Și-i dă o duioșie ideală.

De-aceea, ca să turbur fericirea
Fecioarei cu vis alb ca de hermină
Și-n umbră s-o atrag, unde pieirea
Își picură cântarea în surdină,

Fiorul unei limpezi nopți de vară
Ce tremură pe zările înalte
Îi dau, ca blândul suflet de fecioară
De doruri fără nume să tresalte.

Pe taina unei seri îmbătătoare
Arunc un colț al mantiei de stele,
Ca visurile sale-amăgitoare
Să plângă-ncet pe cântecile mele.

Și-nvinsă, palpitândă,-nfiorată,
Cu nervii biciuiți de zbuciumare,
Fecioara-ntinde-n noaptea-ntunecată
Spre mine brațe albe, rugătoare.

POSTUME

Cântecul toamnei

I

— Melancolia adorată
A toamnei pare al tău cânt;
Plângi oare grația-ntristată
De recea batere de vânt?
— O, lasă toamna care pierde
Ca graiul dulcilor povești,
S-ascult vrăjita adiere
Din vechi teii moldovenești.

— În ochii tăi e voluptatea
Adâncă-asemeni unei mări;
Ți-e milă de singurătatea
Ce cade-ntinsă peste zări?
— O, nu, dar dulce mă-nfioară
Un vis crezut de mult apus,
El plânge trist ca o vioară
Splendoarea vremii ce s-a dus.

— Pe buza ta o rază pală
Îți pune-un zâmbet aurit;
E oare raza ideală
Vestind al toamnei asfințit?

— O, nu, dar crudă amintirea
Mai grea se face de acum,
Voi să mă-mbăt de fericirea
Torturătorului parfum.

— Pe fruntea ta o-ncrețitură
De suferință s-a brăzdat;
Ești trist că falnica natură
Comoara blondă și-a-ngropat?
— O, nu, dar dorul de plecare
În al meu suflet s-a aprins.
Amici, uitați-vă în zare
Ce trist mă cheamă visul stins!

II

Bătui la porțile streine;
În lovitura mea plângea
Splendori de doruri în ruine,
Cântarea slăvei ce-apunea
Și-un suflet trist ce obosise
Pe căi zădarnice de vise.
Bătui la porțile streine
Și-nchise porțile-au rămas.

Rugai icoane-ndurătoare;
În ruga mea se ridica
Singurătatea unui soare
În clipa de-a se-ntuneca
Și vechi revolte-năbușite
În nopți de zbucium tănuite.
Rugai icoane-ndurătoare
Și reci icoanele-au rămas.

Mă-ntorc din drumurile mele
Strein mereu rătăcitor,
Arzând sub tremurul de stele
De focu-n veci mistuitor.
Grădina albă-a amintirei
Șoptește psalmul mântuirii.
Mă-ntorc din drumurile mele;
Un singur vis mi-a mai rămas.

III

Mai ții oare minte, frumoasă pribeagă,
Acele nopți clare în aur scăldate,
Când caldă privirea de visuri stelate
Cădea tremurândă și-atâta de vagă?

Doinind ca din flaut, trecea cristalină
O dalbă poemă din vremile stinse,
Vărsată pe valuri albastre și-ntinse
Din note cântate în imn de lumină.

Cădea clar argintul pe teii în floare,
Un suflet ce vine din lumi asfințite,
Un stol alb de visuri pe frunze-adormite,
Sub luna pribeagă și-n veci visătoare.

O, nu tremurase în inemi vrodată
Un tremur mai dulce ca-n inima noastră
Și nici se-nalțase spre bolta albastră
O rugă mai sfântă în noaptea-ntristată.

E toamnă. Plâng teii pe trista cărare;
Și lor li-e dor poate de nopțile-albastre.
Pe gloria albă a dragostei noastre
Suspină-o romanță pe note amare.

IV

O, lacul în apus de soare
E trist ca ochii mari și grei
Ce-au plâns în nopți turburătoare
Sub mângâieri de flori de tei.

Priviri adânci ca o chemare
Și voluptoase ca un vis
Cu-o negrăită-nfiorare
Pătează limpedele-abis.

O amintire-ndurerată
De grații albe ce-au murit
Adoarme-n una tremurată
Ca ruga pală-n asfințit.

Tăcerea urcă liniștită
Ca într-un templu părăsit.
O, dulcea taină adormită
În lacul trist în asfințit!

V

Să nu-ncepi, corn fermecător,
Căci viersul tău mă înfioară
Când cade greu și arzător
Precum cădea odinioară.

În cântu-ți trist și depărtat
Parfumul toamnei care moare
A pus tot chinu-nflăcărat
Din slava dragostei în floare.

Și-n trista seară cenușie
Plâng pale flori înfiorate,
Ce-n dureroasa agonie
Par niște sfinte torturate.

Melancolia amintirei
Are-adâncimi misterioase
Ca ochii verzi ce mint iubirei
Sub gene lungi și mătăsoase.

VI

În noaptea clară ce vibrează
De irizări ambroziace,
Pe gânduri faunul veghează
Peste-a frunzișurilor pace.

Pe socul rece, îl îmbată
Torturi din vechi și stinse slăvi
Și cheamă vara depărtată
Și vraja sfintelor dumbrăvi.

În umbra tainei liniștite
Suspină-o doină-n depărtare.
O, glasul doinei rătăcite,
O, nota tristă-n înserare!

De străveziul văl de visuri
Ce-și plâng durera lor în șoapte
Cu dor de stinse paradisuri
Suspină parcu-n alba noapte.

Și tragic faunul se plânge
Cu brațe-ntinse, rugătoare,
Spre slava albă ce se stinge
În noaptea toamnei care moare.

VII

În parcul torturei se sting crizanteme,
Se sting ca uitate și triste poeme,
Și rozele moarte în brazde-ofilite
Au pus în parfumuri suprema tortură.
— Eu văd ochii limpezi ai dulcii iubite
Și-n albe petale suava-i făptură.

Un sunet de clopot din turlă se frânge,
Iar toamna-ntristată cu clopotul plânge,
Și-n crengi cântă vântul un imn de-ngropare,
Pe când ca-ntr-un giulgiu se-nvăluie dealul.
— Aud șoapta dulce din teii în floare
Și glasul-i în care răsună cristalul.

E rece amurgul ce cade alene,
Vrăjit de acorduri de vechi cantilene,
Și-n ceață se plânge un vers trist pe coarde,
Pe coarde-nvechite de negre ghitare.
— Ah, versul acesta în sufletu-mi arde
Și-n notele pale e-o-ntregă serbare!

VIII

Măreț precum e-un rege în zile glorioase,
Orașul se-ncunună cu purpură și aur
Pe turlle ruginite, pe creștete de case
Și albe capiteluri brodate-n foi de laur.

Și mândru de podoaba de raze sclipitoare
A sculelor regale, norocul îl îmbată
Și gloria-l tâmpește. El râde către soare:
Un râs de poftitoare femeie-ndestulată.

Nici Tyrul și Sidonul în vechea lor mărire,
Când țările de basme făcuseră din ele
Altare frumuseței bogate-n strălucire,
Nu-și puseră-n cunună podoabe-atât de grele.

De-ar sta pe totdeauna în pacea sa tâmpită,
Râzând în fericirea bețiilor trecute,
Ar fi ca o poemă de nimeni siluită,
Căci marmora e albă și pietrele sunt mute.

Dar furnică mulțimea în colbul de pe uliți
Și ochii ei ce poartă mocirle de păcate
Aruncă răutate asemeni unor suliți
Ce-ntind zăbranic negru pe albele palate.

IX

Serbare zgomotoasă
Ca-n bălci. Decor banal:
O boltă luminoasă
Scăldată-n aur pal.

Pe culmea azurie
Chiar soarele de-aramă
Se pare-o jucărie
De proastă melodramă.

Mulțimea îmbătată
De pulbere și soare
Întoarce-nfierbântată
Un dans nebun pe care

Îl farmecă orgia
Din surle, din țimbale,
Din nai și măiestria
Din cornuri triumfale;

O muzică ciudată
Ce-nalță-orgolioasă
Spre bolta-nflăcărată
Prostia glorioasă.

Mulțimea se aprinde
Și râde, strigă,-njură.
Păiața se desprinde
Din gloată. O figură

Ciudată; meseria
I-a pus pe buze-un rânjet,
Pe care sărăcia
Mereu i-l schimbă-n scâncet.

În ochi îi arde para
Durerei care crește.
Ar plânge, dar ocară
Mulțimei-l îngrozește,

Ce, crudă, îmbuibată,
Vrea glume, joc, plăcere.
Paița întristată
Privește cu durere.

O lacrimă îi pică
Încet, și el tresare,
Și mândru își ridică
Privirea sfidătoare
Spre cer, iar a sa minte
Orgoliul străbate;
El trece înainte
Cu brațe încleștate,

Zâmbind din înălțime,
Decât robit durerei,
Să ceară la mulțime
Pomana-nduioșărei.

X

Sunt demonu-nfricat cu tristă față,
Cu râsu-n veci amar, cu fruntea arsă;
În mintea mea sărmana voastră viață
Și lumea își gălesc icoana-ntoarsă.

Pe mantia de umbră-a vieții noastre
Pun fluturii de-argint ai vervei mele
Și glumele ce-n nopțile albastre
Le-nalț cutezător până la stele.

În ochii voștri mari ca de viței
Și vecinic aplecați către pământ
Cu viersul meu eu știu s-aprind scânteii
Și patemi cari ard de focul sfânt.

Din vise dureroase am luat
Cuvinte-n cari tainele vibrează
Adânc și strălucesc așa ciudat
Când sufletu-mi arins le-nviorează.

În vorba mea de glume înflorită
Sunt lucruri cari par de mult știute,
Deși viața lor e chinuită
De para unei lumi necunoscute.

Dar ce vă pasă? Râsul zgomotos
Ajunge să vă-mbete de plăcere
Și viersul meu se pierde dureros
Cu dulcea sa comoară de mistere.

De-aceea prin mulțimea ghiftuită
De râsul plămădit de mine însumi,
Deși trecând cu fruntea încrețită,
Eu râd ca nu cumva să-mi aud plânsu-mi.

XI

Amara, trista voluptate
A fericirilor pierdute
În tragica singurătate
Răsare, tainică virtute.

Fiți binecuvântate, stele,
Ce peste veșnica durere
A visurilor reci și grele
Vărsați suava mângâiere!

Fii, noapte, binecuvântată,
Că în tăcerea ideală
Arunci cu-n gest de preacurată
O mantă sumbră triumfală!

Un pelerin în rugi sfioase,
La o răspântie de drumuri,
Vă-nalță imnuri dureroase
Ca o tortură de parfumuri.

Cântece de seară

I

Spre seară, când vin de la câmpuri,
Mă-ntâmpină-adesea în cale
Un cântec duios ce se-nalță
Din pacea dumbrăvei din vale.

Strein pare glasul ce-și spune
Cântările-n lacrimi scăldate
Și totuși ades mă port pașii
Prin luncă, târziu, prin-nnoptate.

Ca-n vis mă apropii de locul
De unde cântarea răsună
Văzduhul albastru mișcându-l
Sub veșnica vrajă de lună.

Ci cântul se stinge cu-ncetul
Când simte-a streinilor șoapte;
Se vede că-i vraci cel ce cântă
Și-i place să stea numa-n noapte.

Dar singur înalță el falnic
Cântarea de pare un plâns;
Din câți o ascultă-n uimire
Puțini o pricep îndeajuns.

Căci nu-i doar un cântec de-acelea
Ce zilnic s-aud pe la sate,
Ci-ntr-însul se zbuciumă viața
Streinelor lumi depărtate.

Și-n viersuri sunt vorbe mărețe,
Deși multe-s taină adâncă,
Dar totuși pătrunde în suflet,
Iar seara mă farmecă-n luncă.

II

Când te-am pierdut, m-am îndreptat
Spre veșnica natură,
Și jertfă de-mpăcare-a fost
Întreaga mea făptură.

Căci o lăsasem de demult,
Uitând-o pentru tine,
Copilul ei cel răsfățat
Și draga ei minune.

La umbra ulmilor pletoși
Veneam zile de-a rândul,
Și fără țintă mă lăsam
Pribeag să-mi umble gândul.

Iar vântul șuiera mereu
Povești adormitoare
Și crengile se clătinau
Șoptind ispititoare.

Vorbeau încet, neconținut
De lumea depărtată,
De dragoste și de plăceri,
De tine, adorată!

III

Ochi, voi, stele mângâioase,
Cu lumina-vă senină,
Luminați întunecimea
Noței mele cea deplină.

Dezveliți-mi din cer partea
Înălțatei fericiri,
Unde murmură în viersuri
Valul limpezei iubiri.

Don Juan s-avântă-n cânturi,
Și în liniștea de seară
Se ridic-înaripate
Blânde note de chitară.

.....

Dar de ce zâmbește oare
Când în viersuri se avântă?
Don Juan își bate singur
Joc de dragostea ce-o cântă?

ADDENDA

Poezii păstrate în manuscrise

Cântec de seară

Pe cerul clar și-albastru se-nalță blânda lună
Împodobind cu farmec a stelelor cunună.
În iarba înflorită culcat iar zbor la visuri,
Amicul meu, e timpul, acum din harfă sună,
Seninele ei tonuri mă-nelțe în alte lumi
De visuri îndrăznețe, de oameni drepți și buni.

Luceafărul lucește departe spre apus,
El pare singuratec, o culme-a unui vis,
Și ca și el de rece se scurge a mea viață,
Lipsită de iubire, pierdută-n valul vremii.
Amicul meu, a harfei tonuri sublim mă-nalță
Și împăcat aș vrea fecioarele senine
Să lese-a lor privire cu dragoste spre mine.

[Pe lacul de rouă
și lin ca cristalul]

Pe lacul de rouă și lin ca cristalul
Scânteie o piatră și veșnic plutește,
Și mândra sa față atâta lucește,
Că razele-i farmecă și câmpul și valul.

Spre dânsa se-ndreaptă atâtea visări
Și-atâtea viețe se pierd căutând-o
Și totuși, sărmanii, ei mor laudând-o
De pot s-o zărească din mari depărtări.

În pustiu

Mă-înconjură neșărmuit
Pustiul sterp și arzător
Sub soarele de miazăzi
Arzând în foc dogorător.

Nu-mi dă iluzii de mișcare
Șoptirea unui pârăoaș,
Ci numai eu neconținut
Nainte-mi port trudiții pași.

Cobori, amurg înseninat,
Apari, o, lună, mai curând,
Sub dulcea liniște a ta
Să mă surprind atunci visând.

Căci de nu-s oameni împrejur,
Pârâul, codrul și cu luna
Prietenii dragi singurătății
Mi-or rămânea pe totdeauna.

[O zi de toamnă liniștită]

O zi de toamnă liniștită,
În aer pace și senin,
Și-abia de-o foaie vestejită
Se scutură încet și lin.

În pacea care mă-nconjoară
Un glas posedă toată firea,
El plânge lin singurătatea
Și apropierea iernei grea.

[Din țări de toți necunoscute]

Din țări de toți necunoscute
Venea poetul cântăreț,
Pribeag în urma unor visuri
Ce singur nu le-înțelegea,
Căci n-a simțit vrodată clar
Ce-i cere inima, ce-i vra,
Dar dacă soarele lucea,
De-întreagă firea surâdea,
Îndată lira-și înstruna
Și vesel innuri le cânta.

Umblând mereu rătăcitor,
Cu capu-n jos, cu mintea-n nor,
Pe-o sară clară poposi
La curtea ce-l ademini,
Și înstrunându-și lin chitara,
Cânta cu glas fermecător
O dorință nențeleasă,
Niște visuri azurii,
Și-n note tremurau ades
De țara lui dulci nostalgii.

Cuprins

FECIOARA ÎN ALB. CÂND VIOARELE TĂCURĂ. MOARTEA VISURILOR (1902).....	5
<i>Fecioara în alb</i>	7
Argument.....	7
I.....	7
II.....	10
III.....	11
IV.....	13
V.....	14
VI.....	16
VII.....	17
VIII.....	18
IX.....	19
X.....	21
XI.....	23
XII.....	24
XIII.....	26
XIV.....	28
XV.....	30
XVI.....	31
XVII.....	32
XVIII.....	33
XIX.....	34
XX.....	35
<i>Când vioarele tăcură</i>	36
I.....	36

II	37
III.....	38
IV.....	40
V.....	42
VI.....	43
VII.....	44
VIII.....	45
IX.....	46
X.....	47
XI.....	48
XII.....	49
XIII.....	50
XIV.....	51
XV.....	52
XVI.....	53
XVII.....	54
XVIII.....	55
XIX.....	56
XX.....	57
<i>Moartea visurilor</i>	58
I.....	58
II.....	59
III.....	60
IV.....	61
V.....	62
VI.....	63
VII.....	64
VIII.....	65
IX.....	66
X.....	67
DIN PERIODICE	69
Cântec [Rătăcită-n depărtare...]	70
Cântec [Cade-n mare umbra serei...].....	71

Semiorient	72
Exotic	73
Cântec [Noaptea-s cântece și răsuri...]	74
Cântec de toamnă	75
Poveste veche	76
Necunoscuta	77
Sonet.....	79
În negură	80
Visători	81
La o floare.....	82
Crizantemă.....	83
Amintire	84
Romanță	85
Duioase note	86
[Aci grozavul întuneric].....	87
Poemă.....	88
<i>Serenade demonice</i>	89
I.....	89
II	91
III.....	92
IV.....	93
V	94
VI.....	95
POSTUME.....	97
<i>Cântecul toamnei</i>	99
I.....	99
II	101
III.....	102
IV.....	103
V	104
VI.....	105
VII	106
VIII.....	107
IX.....	108

X.....	110
XI.....	112
<i>Cântece de seară</i>	113
I.....	113
II	115
III.....	116
ADDENDA.....	117
Cântec de seară.....	118
[Pe lacul de rouă și lin ca cristalul]	119
În pustiu.....	120
[O zi de toamnă liniștită].....	121
[Din țări de țoți necunoscute]	122

